

Päiväkodin toimintasuunnitelma ja esiopetuksen vuosisuunnitelma

Liperin varhaiskasvatus
Liperin päiväkoti

Toimintasuunnitelma

Varhaiskasvatusyksiköt laativat vuosittain valtakunnallisiin perusteisiin, Liperin vasuun ja seudullisen esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuvan toimintasuunnitelman. Toimintasuunnitelmassa kuvataan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminnan järjestämisen pedagogiset periaatteet ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.

Sisältö:

Kuvaus yksiköstä

Arvot

Toimintakulttuuri

Toimintakauden tavoitteet

Toimintakauden teemat ja tapahtumat

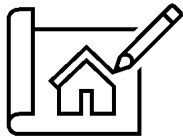
Arviointi ja kehittäminen

Yhteistyö huoltajien kanssa

Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Tiedottaminen

Kuvaus yksiköstä

Liperin päiväkoti sijaitsee Liperin kirkonkylällä koulukeskuksen ja museoalueen ympäröimänä luonnonkauniilla alueella. Päiväkodissa on neljä lapsiryhmää. Kaksi päiväkodin ryhmistä toimii Penttilä-talossa ja kaksi koulukeskuksessa. Päiväkodin lapsiryhmissä työskentelee kussakin varhaiskasvatuksen opettaja ja kaksi lastenhoitajaa.

Liperin päiväkodissa näkyy pienryhmätoiminta. Leikkiympäristöjä on kehitetty siten että leikki ja liikunta ovat iso osa arkea. Lähellämme on hyvät liikunta- ja retkeilymaastot. Päiväkodin läheisyydessä on koulun kanssa yhteiset jalkapallo, -yleisurheilu, - pesis- ja leikkikenttiä, käytämme myös viikottain koulun liikuntasalia.

Varhaiskasvatuksen arvot

Liperin päiväkodin arvot pohjautuvat kuntastrategian arvoihin.

Luotettavuus näkyy avoimena keskusteluna tiimissä ja koko päiväkodissa. Toimintamme on näkyvää ja kaikkien tiedossa. Huolehdimme oikea-aikaisesta tiedottamisesta. Huolehdimme, että tiedusteluihin vastataan oikea-aikaisesti.

Vastuullisuuteen panostamme ottamalla vastuuta ja vastuuttamalla lapsia järkevään kuluttamiseen jokapäiväisessä toiminnassa kuten veden ja materiaalin kulutuksessa ja ruokien annostelussa. Huolehdimme yhdessä tavaroiden oikeanlaisesta – kulutuksen kestävästä käytöstä. Kunnioitamme luontoa lajittelemalla roskat ja huolehtimalla omat roskat roskikseen mm retkeillessä.

Pyrimme jatkuvasti kehittämään toimintaamme ja olemaan **kehitysmyönteisiä** Pulmatilanteessakin pyrimme löytämään asiaan ratkaisun ja kokeilemaan uusia toimintatapoja

Yhteiset arvot toiminnan tukena

Kaikkea toimintaa ja palveluiden järjestämistä ohjaavat yhdessä sovitut arvot, joihin sitoudumme.

Luotettavuus

- Toimimme avoimesti ja johdonmukaisesti.
- Valmistelu ja päätöksenteko perustuvat laaja-alaiseen tietoon.

Vastuullisuus

- Teemme päätöksiä kestävän kehityksen, taloudellisen järkevyyden ja yhteisön hyvinvoinnin näkökulmasta.
- Huolehdimme resursseista ja ympäristöstä pitkäjänteisesti.

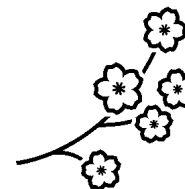
Kehitysmyönteisyys

- Etsimme aktiivisesti uusia ratkaisuja ja parannamme toimintatapojamme.
- Suhtaudumme avoimesti muutoksiin ja uskallamme kokeilla ja oppia.

Liperin kuntastrategia 2026-2029

Päiväkodin toimintakulttuurin kuvaus

Toimintakulttuuri

Leikkiin ja vuorovaikutukseen kannustava yhteisö

- Tavoitteet leikkiin nousevat lapsen ja ryhmän tarpeista sekä toiminnasta
- Tuettu ja ohjattu leikki - aikuinen mukana leikissä erilaisin roolein
- Pienryhmät leikin avainasemassa; leikkirauha, leikin teema lapsen tarpeista
- Leikkiin ja leikillisyyteen tukeva oppimisympäristö
- Leikkiympäristöjä kehitetään jatkuvasti lasten mielenkiinnon kohteet, vahvuudet ja toiminnan tarpeet huomioon ottaen. Leikkiympäristössä arvostetaan selkeyttä ja monipuolisuutta
- Aikuisen sensitiivinen, lämmin, erilaisuutta hyväksyvä ja lapsen kohtaava vuorovaikutus
- Aikuinen toimii esimerkkinä lasten väliselle vuorovaikutukselle

Ilo, leikillisuus ja huumori aikuisen ja lapsen välisessä vuorovaikutuksessa

Toimintakulttuuri

- Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo:
<https://www.oph.fi/fi/opettajat-ja-kasvattajat/lasten-osallisuus>
- Yksikkökohtainen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma:
https://edupohjoiskarjala.sharepoint.com/:w:/r/sites/LiperinpivkotiPenttil/_layouts/15/Doc.aspx?action=edit&sourcedoc=%7B6b96122f-23f4-49e1-9983-dc730d8b3df8%7D&wdExp=TEAMS-TREATMENT&web=1

Toimintakulttuuri

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

- Toiminnassa ja huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä huomioidaan monikielisyys- ja kulttuurisuus
 - Luetaan kirjoja eri kulttuureista
 - Opetellaan tervehdyksiä eri kielillä
 - Tutustutaan yhdessä päiväkodin arjessa esiintyviin eri kieli- ja kulttuuritaustoihin
 - Kuunnellaan ja harjoitellaan laulamaan tuttuja lauluja eri kielillä
 - Eri kulttuuri- ja uskontotaustoihin tutustutaan muun muassa kalenterijuhlien yhteydessä
- Huoltajien kanssa tehdään yhteistyötä perheen katsomuksen huomioimiseksi
- Kulttuuriviikot/ kulttuurikuukausi yhteistyössä organisaation toimijoiden kanssa
 - Kesäsoittajat
 - Kulttuuritoukokuu
 - Tanssin lokakuu
- Retket ja vierailut eri kulttuuritapahtumiin
- Tukiviittomat ja kuvatuki toiminnan tukena

Toimintakulttuuri

Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

Fyysinen turvallisuus

- Jokaisella on fyysinen koskemattomuus, kiusaamiseen puututaan heti
- Kahdesti vuodessa järjestetään turvallisuusviikkoja, jolloin harjoitellaan ja ylläpidetään henkilöstön turvallisuusosaamista. Tällöin myös lasten kanssa kerrataan ja opetellaan turvallisuuteen liittyviä toiminta-ohjeita ja sääntöjä (toimiminen erilaisia hätätilanteissa, liikennesäännöt jne)

Psyykinen turvallisuus

- Sensitiivinen kohtaaminen, lohdutus, empatia
- Loukkaavaa käytöstä tai epäkohteliasta puhetta ei sallita ja siihen puututaan välittömästi

Sosiaalinen turvallisuus

- Kiinnitetään huomiota ryhmäytymiseen aina kun uusi lapsi tai aikuinen tulee ryhmään
- Tuetaan pysyviä kaveri- ja ihmissuhteita

Hankinnoissa ja päivittäisissä valinnoissa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan ekologiset ja kestävät ratkaisut
Lasten kanssa käydään läpi taloudellisia ja kestäviä toimintatapoja muun muassa materiaalin käytössä

Toimintakulttuuri

Yksikön kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma

[https://edupohjoiskarjala.sharepoint.com/:w:/r/sites/LiperinpivkotiPen
ttil/_layouts/15/Doc.aspx?action=edit&sourcedoc=%7B8502d9a0-
922b-4f39-ae90-9db633d0b9d5%7D&wdExp=TEAMS-
TREATMENT&web=1](https://edupohjoiskarjala.sharepoint.com/:w:/r/sites/LiperinpivkotiPen
ttil/_layouts/15/Doc.aspx?action=edit&sourcedoc=%7B8502d9a0-
922b-4f39-ae90-9db633d0b9d5%7D&wdExp=TEAMS-
TREATMENT&web=1)

Toimintakulttuuri

Lapsiystävällinen kunta toimenpiteet meidän päiväkodissa

- Tehtävissä valinnoissa toimintaamme ohjaa lapsen edun ensisijaisuus
- Toiminnassamme huomioimme haavoittuvassa asemassa ja syrjinnän vaarassa olevat lapset
- Vanhemmuuden tukeminen:
 - Meillä on käytössä neuvokas perhe toimintamalli. Kerromme perheille myös toimintamallista ja sen sisällöstä
 - Keskustelemme päivittäin vanhempien kanssa lasta koskevista asioita
- Turvallisuuden tunteen lisääminen lapsen arjessa:
 - Lasten välisten riitojen sovittelussa käytämme Miniverso toimintamallia
 - Olemme laatineet kiusaamisen ennaltaehkäisyn suunnitelman ja toimimme sen mukaisesti
 - Liikumme paljon päiväkodin ulkopuolella, jolloin käymme lasten kanssa läpi liikenne turvallisuuteen liittyviä asioita
- Lasten osallistaminen
 - Lasten mielipiteitä kuullaan ja havainnoidaan heitä koskevissa päätöksissä

Toimintakulttuuri

Liikunnallisen elämäntavan edistäminen

Noudatamme liikuntasuosituksia, ohjattua liikuntaa tarjotaan lapsille päivittäin

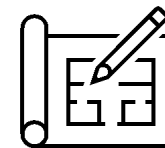
Lapsille suunniteltu toiminta on liikunnallista ja sitä rytmitetään niin, ettei lapsille tule pitkää aikaa paikallaan oloa

Toimimme paljon päiväkodin piha-alueen ulkopuolella, jolloin käymme kävelyretkillä ja hyödynnämme lähimaastoa ja ympäristöä erilaiseen liikkumiseen. Talvella luistelukenttä ja hiihtolatu ovat aktiivisessa käytössä.

Yksi kauden painopistealueistamme ja toimintaamme laadituista tavoitteista on liikunnan lisääminen; ohjattua ulkoliikuntaa päivittäin sekä yhteistyötä ryhmien välillä

Laaja-alainen oppiminen ja oppimisen alueet

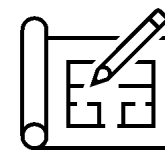

Kielten rikas maailma

- Kuvatuki toiminnan ohjauksessa ja kommunikoinnin tukena
- Lapsen ikätason mukaisesti asioiden sanottaminen, nimeäminen, kertominen.
- Saduttaminen yhtenä kerronnan muotona
- Kirjojen, lorujen ja laulujen hyödyntäminen aktiivisesti arjen eri tilanteissa
- Toiminnassa suujumppahetkiä
- Teemoitetut elokuva-aamupäivät n.2x/vuosi
- Vierailut kirjastoon ja kirjastoautoon

Laaja-alainen oppiminen ja oppimisen alueet

Ilmaisun monet muodot

Musiikillinen ilmaisu

- viikoittain pidämme erilaisia musiikkituokioita
- Arjen toimintaan yhdistyy lauluja, loruja, ryhtmiikkaa, kehonsoittimia ja musiikin tahtiin liikkumista
- Siirtymätilanteissa ja pukemisissa laulellaan ja rytmitellään
- Erilaiset musiikkiesitykset osana arkea ja erilaisia tapahtumia

Kuvallinen ilmaisu

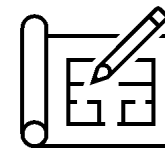
- Lapsella on mahdollisuus taiteen tekemiseen päivittäin.
- Hyödynnetään erilaisia keinoja ja välineitä.
- Tuotoksia tarkastellaan ja analysoidaan yhdessä. Kiinnitetään huomiota väreihin, muotoihin jne.

Sanallinen ja kehollinen ilmaisu

- Arjessa käytetään draamaa leikin tukemiseksi.

Laaja-alainen oppiminen ja oppimisen alueet

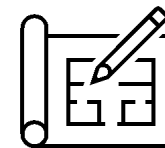

Minä ja meidän yhteisömme

- Järjestämme kokotalon yhteisiä tuokioita (muunmuassa syksyn syyssoittajaiset, olympialaiset jne)
- Ryhmien välillä on tiivistä yhteistyötä. Lapset liikkuvat joustavasti ryhmien välillä kaverisuhteiden mukaisesti
- Vanhempainillat marraskuussa, jossa vanhemmat pääsevät katsomaan remontoitua päiväkotiamme
- Avoimien ovien päivä joulukuussa 2026, johon kutsumme kuntalaiset katsomaan päiväkotiamme

Laaja-alainen oppiminen ja oppimisen alueet

Kasvan, liikun ja kehityn

- Monipuolista liikuntaa ja liikkumista niin sisällä kuin ulkonakin
- Ulkoilua kaksi kertaa päivässä
- Ohjattua liikuntaa jokainen aamu- ja/tai iltapäivä, liikuntaleikkejä sisällä ja ulkona
- Motoristen taitojen havainnointi kaksi kertaa vuodessa Skidireilin avulla
- Liikkuva varhaiskasvatus-ohjelman nykytilan arviossa tavoitteeksi asetettu liikuntavälineiden monipuolinen saatavuus ja käyttö arjessa sekä aikuisen sitoutuminen liikuntaan ja liikuntaleikkeihin.
- 5-6 v uimahallikäynnit

Arviointi ja kehittäminen

Painopistealue	Lähtötilanteen kartoitus	Lähtötilanne	Tavoite	Väliarviointi 19.1 ja tavoitteen kirkastaminen	loppuarviointi 20.5.2027 j
Liikunnan lisääminen arkeen	Liikunnan nykytilan arvio. Valssi kysely.	Selviää valssi arvioinnista	Nykytilan arviossa 29.5.2026 nousseita kehittämiskohteita Laaditaan tarkemmin valssikyselyn jälkeen. uokkaaminen		Arvioidaan suhteessa syksyllä laadittuun nykytilaan ja tavoitteisiin
Leikin kehittäminen, painopiste oppimisympäristöihin	Jokainen voisi kuvata oman oppimisympäristön nykytilan. Palataan näihin 20.5.	Oppimisympäristöjen kehittäminen aloitettu. Tilat sotkuisen oloisia, tavaraa paljon. Ei oikein tiedä, mitä alueella voi leikkiä	Oppimisympäristöjen selkeys, siisteys ja leikkiin kutsuvuus. Oppimisympäristössä otetaan huomioon lapsen kiinnostuksen kohteet		Arvioidaan suhteessa syksyllä laadittuun nykytilaan ja tavoitteisiin
Hyvällä työkäyttäytymisellä kohti laadukasta varhaiskasvatusta – vuorovaikutustaitojen ylläpitäminen ja huomion kiinnittäminen	keskustelua työillassa, 7.9 talonpalaverissa. Viimekaudella arvioitu ja kehitetty sensitiivistä vuorovaikutusta, jokainen laatinut tähän henkilökohtaisen tavoitteet.	Koetaan, että väärinkäsityksiä tulee	Avoin keskustelu asianosaisten kesken, ratkaisukeskeisyys asioissa. positiivinen ilmapiiri.		Arvioidaan suhteessa syksyllä laadittuun nykytilaan ja tavoitteisiin

Yhteistyö huoltajien kanssa

Teemme huoltajien kanssa yhteistyötä päivittäin arjessa.

- Tulo- ja hakutilanteissa tapahtuvat keskustelut ovat merkityksellisiä kohtaamisia huoltajien ja kasvattajien välillä.
- Kohtaamisissa vaihdetaan kuulumisia päivästä ja ajatuksia lapsen kasvusta ja kehityksestä.

Lapsen varhaiskasvatuskeskustelu on tärkein lasta ja huoltajia koskeva yhteistyömuoto.

- Vasussa huoltajat tuovat esille näkemystään lapsen hyvinvoinnista, kehityksestä ja oppimisesta sekä myös päiväkodin toiminnasta ja sen kehittamisestä.
- Vasussa arvioidaan yhdessä toimintaa ja osallistetaan vanhempia toiminnan kehittämiseen.

Syksyllä pidettävissä vanhempainilloissa pyydetään vanhemmilta vinkkejä toimintaan
Vanhempia ja läheisiä pyydetään mukaan toimintaan ja muun muassa juhliin

Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Yhteistyö muiden päiväkotien kanssa

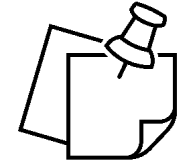
- Yhteiset koulutukset, yhteistyö loma-aikoina,
- erilaisten työryhmien tapaamiset; ruokakasvatus, miniverso, liikuntakasvatus

Yhteistyö “ulkopuolisten” tahojen kanssa

- paikalliset urheiluseurat, maatilat, kirjasto ja kirjastoauto

Yhteistyön tarvelähtöisyyttä ja merkityksellisyyttä arvioidaan yhdessä säännöllisesti

Tiedottaminen

- Tavoitteena monipuolisuus, ajantasaisuus, saavutettavuus
- Perheille tiedotetaan kiireellisyys huomioonottaen joko puhelimitse, viestitse tai Daisy viestillä.
- Ajankohtaiset asiat tiedotetaan Daisyn kautta
- Kuntalaisille toiminnasta tiedotetaan Liperin kunnan sosiaalisen median sekä kunnan Liperin kunnan nettisivujen kautta

Esiopetuksen toteuttamisen periaatteet

Monipuoliset toimintatavat

Leikkiä ja leikillisyyttä pidetään oppimisen perustana. Tämän lisäksi esiopetuksessa käytetään erilaisia toimintatapoja kuten oppilaan oma kirja, digitaalinen materiaali.

Lasten mielenkiinnon kohteet

Lasten vahvuuksia mielenkiinnon kohteita havainnoidaan ja kuullaan aktiivisesti arjessa. Myös huoltajien kanssa keskustellaan asiasta. Lapsen omia mielenkiinnon kohteita huomioidaan toiminnassa ja toiminnan suunnittelussa

Arvioinnin periaatteet ja käytänteet

Opettaja suunnittelee toimintaa tekemiensä havaintojen ja toiminnan arvioinnin kautta. Havaintojen lisäksi apuna arvioinnissa ovat erilaiset alkukartoitukset syksyllä ja arviointi keväällä. (esiopetuskirjan liitteenä oleva alkukartoitus, lukimat, kontrolloitu piirrostartkailu Jokainen esioppilas saa **todistuksen** toimintakauden päätteeksi.

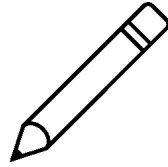

Esiopetusvuosi

- Esiopetuksessa toteutetaan ryhmäkohtaisia ja yksilöllisiä tukitoimia
- Tukitoimet järjestetään opettajan harkinnan ja havaintojen mukaan yhteistyössä erityisopettajan kanssa
- Tukiopetuksen järjestäminen; säännöllinen erityisopetus ja suunnitelmat
- Varhaiskasvatuksen erityisopettajan rooli ja resurssit
 - Erityisopettaja työskentelee esiopetuksessa keskimäärin yhtenä päivänä viikossa Hän vastaa osaltaan näiden kahden yksikön erityisopetuksesta. Hän osallistuu opiskeluhoolto ryhmään
- Hyvinvointipedagogit ovat tukemassa tarvittaessa lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia.
- Esiopetus ja perusopetus toimivat samassa rakennuksessa. Yhteistyötä tehdään alkuluokkatöinnässä. Toiminnot kuten ruokailu tapahtuu yhdessä koulun ruokailun kanssa, joten lapsille siirtyminen kouluun on luonnollinen

Esiopetus

- Lapselle laaditaan esiopetussuunnitelma (leops) syksyllä. Esiopettaja kutsuu vanhemmat keskusteluun, jossa laaditaan toiminnan tavoitteet lapsen esiopetusvuodelle. Keväällä arvioidaan tavoitteita.
- Esiopetuksessa asiakirjat laaditaan Wilma:an. Muussa viestinnässä käytämme Daisya